

De overheidsbegroting en de revisie van de Nationale rekeningen

Het noemereffect is het belangrijkste effect van de revisie van de Nationale rekeningen voor de presentatie van de overheidsbegroting in deze *Macro Economische Verkenning*. De kerngegevens zijn uitgedrukt als percentage van het bbp en dit is aangepast. Het bbp-niveau in 2013 is 6,4% opwaarts herzien ten opzichte van de CPB-juniraming door de revisie en het beschikbaar komen van het voorlopige jaarcijfer van het CBS voor 2013. De opwaartse bbp-revisie leidt tot een neerwaartse herziening van de collectieve uitgavenquote van 3,1% bbp in 2013, een neerwaartse herziening van de collectieve lastenquote van 2,4% bbp en een neerwaartse herziening van 4,4% bbp voor de schuldquote. De effecten in 2014 en 2015 zijn van vergelijkbare grootte. Het effect op het EMU-saldo is beperkter: de opwaartse revisie van het bbp leidt tot een herziening van het EMU-saldo in 2013 van 2,5% bbp tot 2,4% bbp; andere revisies leiden tot een verdere aanpassing tot 2,3% bbp.

De overige effecten van de revisie zijn beperkt. De nominale collectieve lasten zijn neerwaarts herzien doordat wanbetalers van de nominale zorgpremie niet langer bruto maar netto worden geboekt. Vóór de revisie waren de zorgpremies, en daarmee de collectieve lasten, inclusief de alsnog door de belastingdienst bij wanbetalers geïnde premie. De door verzekeraars misgelopen premie werd aan de uitgavenkant geboekt. Het netto boeken van wanbetalers leidt tot een neerwaartse herziening van de collectieve lasten met 0,4 mld euro in 2013, met een zelfde effect bij de collectieve uitgaven.

Het EMU-saldo is niet langer inclusief het rentenadeel/voordeel van swapcontracten. Daarmee is het EMU-saldo nu gelijk aan het vorderingensaldo van de overheid. Het effect van de definitiewijziging varieert per jaar. In 2015 bedraagt het nadelige effect op het EMU-saldo 1,2 mld euro (0,2% bbp).

Bezien vanuit de middelen en bestedingen betekent de revisie een opwaartse herziening van de overheidsinvesteringen, doordat uitgaven aan militaire wapensystemen en aan research and development (R&D) niet langer worden geboekt als intermediair verbruik, maar als investeringen. De herzieningen leiden tot een opwaartse bijstelling van de overheidsinvesteringen met 2,7 mld euro in 2013. De quote van overheidsinvesteringen is hierdoor 0,4% bbp opwaarts herzien tot 3,6% bbp.

Wat de arbeidsmarkt betreft betekent de revisie vooral een opwaartse herziening van het aantal banen van zelfstandigen. Het aandeel van de overheid in de totale werkgelegenheid in 2013 daalt met name hierdoor met 1,1%-punt tot 14,5%, terwijl het aandeel van de zorg met 0,3%-punt toeneemt tot 14,8%. Na revisie is het aandeel van de zorg groter dan dat van de overheid.